

75 éve halt meg Sárközi György

Egy költőre, íróra, műfordítóra, lapszerkesztőre emlékezünk. Barátja, kor-, sőt sorstársa volt többek közt Szerb Antalnak és Halász Gábornak, a két jeles irodalmárnak, kritikusknak. Hozzájuk hasonlóan zsidó származású volt ő is. Mindhármán a balfi munkatáborban végeztek. Sárközi György ott halt éhhalált: 1945. március 8-án, 46 esztendősen.

Sárközi nem volt nyelvész. Igaz, jogi tanulmányai mellett behatóan foglalkozott zeneművészettel, filozófiával. Márpedig ezek egy bizonyos ponton társtudományai a nyelvészetnek, nyelvészeti tudásának. Közvetve azonban mégiscsak tett-nem is keveset – a nyelv, az anyanyelv, sőt akár a nyelvjárások megismertetése érdekében. A Válasz folyóirat felelős szerkesztőjeként indította el a „Magyarország felfedezése” sorozatot. E kulturális lépésével a népi írók mozgalmanak vezető egyéniségévé lett. A sorozat 1937–38-ban megjelent kötetei szociográfiai ihletettséggel szóltak a Sárközi György megjelölte régiókról. Ezek is és a mintájukra megalkotott, sorozaton kívüli munkák is teljesen tarták az olvasó elé az akkori „mély-Magyarországot”. Jó néhányuk alaposan részletezte, megjelenítette a területet, a táj nyelvét, lakóinak életstílusát, beszéd- és viselkedésmódját. Tehát ha kezünkbe kerül Féja Géza, Szabó Zoltán, Erdei Ferenc vagy éppen Veres Péter, Szabó Pál, Nagy Lajos és mások ekkoriban fogant szociográfiját, akkor – közvetve/közvetlenül – némiképp Sárközi György keze nyoma is érződik bennük...

Sárközi – miként számos költő – szívesen él azon szavakkal, amelyek egyben a leíró nyelvtan szakki-fejezései. Költeményeiben a azonban legtöbbjük túl is mutat önmagán, szerzőjének társaként, munkaeszközöként el-elgondolkodtatja olvasóját-befogadóját. Csak pár ílyet idézzünk: A hullámnézőhöz című verse legelején: „Hozzad sóhajtván szól a sötétes hullám, / És a vizek nyelvén mormol halk búcsúzót (...)” Vagy a Húsvét után-ban ez áll: „Mit ér előttemek a szó? Megszégyenülten kúszik vissza ajkam pereméről / A hangot fogó dal belsőbb fészékbe: zengőbb a néma beszéd (...)” A Reménytelen őszi eső pesszimista sora: „Hazugság a csalfán összerakott betűk vigasza.” A Kilitából egy strófa: „Fütyörészve, nem szavakkal / Beszéllek a madarakkal, / Mert minden szó tehetetlen, / Minden szándékról letettem.” Csupán utalunk egy hosszabb költeményre, a Virágok beszélgetésére. A cím sokat sejtet: természetesen a beszéd a téma. Ez – a virág kapcsán – azonban inkább nonverbális kommunikációnak (nem beszéd jellegű közlésnek) minősül. Rónay György szerint: „Itt a kép, teljes szemléleti hitelességében, jellé, jelképpé vált, a fogalmilag egyáltalán nem, vagy csak hiányosan megfogható tények, érzések, kapcsolatok, – egy mélyebb világ – közvetlen kifejezésére.”

Végezetül álljon itt egy részlet az Esőcseppekből:

„Eljön a nap, hogy többet nem leszek, a könyvespolcon kis kötet leszek. Mi életem volt: öröm, szenvedés, sőtét sorok örök csendjébe vész.

Néhanapján egy kéz értem kinyúl, s zörgő lapjaimon váratlanul fölűt egy szó, mint másvilági hold, s új életet kezd, ki fölém hajolt. (...)”

Segítsen ez az évforduló, hogy – Sárközi György verseiért nyúlva – bennünk is életté váljanak üzenő, tanító, gyönyörködtető sorai...

Holczer J. Pompiliusz

A politikusi lélekkel nem tud mit kezdeni

A humorista, akiben élővé vált a hit

A Dumaszházból, a Showder Klubból ismert, Karinthy-gyűrűs, negyvenegy éves humorista, Kovács András Péter sokat lép fel vidéken. Lapunk munkatársának egy kisvárosban, Tolnában adott interjút, melyben eddigi pályafutásáról és világszemléletéről beszélt.

A jogász végzettségű humorista pályáját tanárként kezdte az ELTE-n. Kovács András Péter 1978-ban született, 2001-ben diplomázott, egy évet dolgozott ügyvédjelöltként, aztán ment vissza az egyetemre, oktatni. De hamarosan nagy fordulatot vett az élete.

– Ha nem humorista lennél, mivel foglalkoznál?

– Valószínűleg tanár maradtam volna, egyetemi oktató.

– Nem azért hagytad ott, mert nem tetszett?

– Nem. Nagyon tetszett. A szellemi szabadság... Az ember fiatalok között van, akik lélekben is fiatalon tartják. Mondjuk én 27 évesen hagytam abba, úgyhogy még nem kellett attól tartanom, hogy megvényülök, ha kikerülök abból a közegekből. A javadalmazást leszámítva mindenben ideális, nekem való munka volt.

– Mi érdekelt a jögon belül?

– A médiajog. Azt kutattam. Ilyen tárgy nem létezett az egyetemen, de egy tanár foglalkozott vele a Magyar Állam- és Jogtörténet Tanszéken. Úgyhogy a jogtörténetbe is alaposan beleástam magam. S aztán jogtörténetet és médiajogot tanítottam.

– És a humorista éned mikor kezdett kibontakozni?

– Nem sokkal az egyetem után, 25 évesen mentem el az első tehetségkutatóra, a Komédiium Színházba. Ez a társulat nem sokáig működött, nagyjából egy év után befuccsolt, s aztán indult a Dumaszház.

– Egyes idősebb humoristákat jobboldaliaknak, másokat baloldaliaknak tekint a közönség. Farkasházy, kontra Fábry. Szerinted létezhet jobboldali vagy baloldali humor?

– Biztosan van, de én igyekszem távol tartani magam mindkét oldalról. Eleve a politikusi lélekkel nem tudok mit kezdeni, oldalaktól függetlenül. Nagy probléma a humoristák szemszögéből, hogy nem ki-egyenlítettek a politikai erőviszonyok, hogy az ellenzéknek alig-alig akad olyan megnyilvánulása, ami poént érne, s így kénytelenek vagyunk azokkal foglalkozni, akik-

kel történik valami, vagyis a háromszor kétharmadot nyertekkel. Ezért aztán az egész Showder Klub-os csapat el van könyvelve balliberálisnak. Akkor is, ha a lelki beállítódásunk, értékrendünk egészen más.

– Te például hívó vagy...

– Igen, nagymamám hurcolt gyerekkoromban a templomba, én meg kelleltlenül mentem. Aztán, egyszer csak, kamasz koromban, élővé vált

Kovács András Péter tolnai fellépésén

bennem a hit. Még az is megfordult a fejemben, hogy pap leszek. Aztán megházasodtam, de a gyerekeimre, a saját kelletlenségemre visszagondolva, nem erőltetem rá a hitgyakorlást. Remélem, hogy bennük is fellobban majd a láng. Még csak 6-8 évesek.

– Mennyire sűrű az életed?

– Nagyon. A múlt héten 15 fellépésem volt.

APRÓHIRDETÉS

Content D1130 templomi orgona eladó. Telefon:70/309-1391.

Szentesen a járványügyi helyzet miatt dr. Gruber László plébános, teológiai tanár március 23-ára hirdetett előadásának megtartására egy későbbi időpontban kerül sor.

Dr. Gál Péter atya lelkigyakorlatot tart a kunszentmártoni Kármelita Leleki Gyakorlatos házban: március 27–29., május 15–17., július 31–augusztus 2. között. Jelentkezés: Forgó Andrea: +36-30/532-4762.

– Bárhova elmész Záhonytól Zalaegerszegig?

– Persze. A Dumaszház szervezi, s nekem ez így teljesen megfelel.

– Pesti srác vagy, meg tudnál ott is élni. Miért fontosak a vidéki fellépések?

– Mert Pest, bármennyire szeretnénk is, nem azonos Magyarországgal. Az országot megismerni vidéki találkozások során lehet.

– Mennyire híglit fel a szakma? A tévében, a Showder Klubban sok az új arc...

– Szerintem ez rendjén van így. Nem hiszem, hogy öt humoristának kéne szórakoztatni egy egész országot. Aki nem talál utat a közönséghez, az majd lemorzsolódik, aki tud fejlődni, haladni, újat mondani, az megmarad a színpadon. Egy-egy tehetséges fiatal vidékre is el szoktunk vinni magunkkal „előzenekarnak”.

– A színpadon való káromkodás szerintem a nyelv amortizálása; szókincshiány. Szerinted?

– Én kerülöm, amennyire lehet. S főleg nem szeretem, ha valami trágár szó a poén. Mert az túl olcsó megoldás. De, az előadásaimban is mondom, hogy a férfi agy eléggé híján van a szavaknak, s előfordul, hogy hirtelen nem jut eszünkbe más...

– Elismerés? Karinthy-gyűrű?

– Azt elég hamar megkaptam, még 2008-ban. Egyfajta megelőlegezett bizalomnak tekintetem, mert sok mindent nem tettem le még akkor az asztalra.

– Fontos ez számára? Jelent valamiféle rangot?

– Fontos dolog, jólesik az embernek, de nagy jelentőséget nem tulajdonítok semmilyen kitüntetésnek. Engem estéről-estére elismer a közönség.

Wessely Gábor

ÚJ MISSZIÓ

– Hajítsd ki az ördögöt!

– Szemináriumi „tűtkos kert”

– Jerikó rózsája feltámadása

www.ujmisszio.hu

TÁMOGATÓINK

Sinka Ferencné, Budakeszi – 2000 Ft; Tarné Balogh Anna, Budapest – 1000 Ft; dr. Nahlik Béla, Ózd – 5000 Ft; Rózsás Erzsébet, Magyaregres – 1000 Ft; Magyar Mihályné, Budapest – 1000 Ft; Jockod Ferencné, Forró – 1000 Ft; özv. Kovács Lászlóné, Felsőtelekes – 2000 Ft; Nagy András, Gödöllő – 5000 Ft; Baltási Judit, Kaposvár – 20 000 Ft; Zelena Kuma Lászlóné, Vágáshuta – 1000 Ft; Tarjányi Magdolna, Kiskunfélegyháza – 1000 Ft; Mátyus Dezső, Budapest – 2000 Ft; Katona Józsefné, Alsószolca – 2000 Ft; Polgár Istvánné, Répcevis – 1000 Ft; Kovács József, Kurd – 10 000 Ft; Guzvány Jánosné, Siklós – 2000 Ft; Varga Imréné, Vilyvitány – 2000 Ft; Mínyóczi Barnáné, Edelény – 1000 Ft; Palotás Istvánné, Onga – 1000 Ft; Farkas Alajos, Jakabszállás – 1500 Ft; Kaviczki Mihályné, Szápár – 2000 Ft; Tóthné Míó Piroksa, Emőd – 2000 Ft; Varga Józsefné, Egyházasköze – 2000 Ft; Koós Istvánné, Arló – 2000 Ft; Varga József, Kerepes – 1000 Ft; Csák György, Eger – 1000 Ft; Veliczki Ferencné, Budapest – 1000 Ft; Winchin Rudolf, Budapest – 2000 Ft; Árvai Pálné, Szirmabesenyő – 1000 Ft; dr. Matusovits Ernőné, Szeged – 5000 Ft; özv. Körtélyi Mihályné, Bódvaszilás – 1000 Ft; Kakuk Elekné, Mesterszállás – 2000 Ft; Kundráth Sándorné, Felsővadász – 1000 Ft; Szalagos Lászlóné, Tardos – 500 Ft; Gozdony Józsefné, Nick – 2000 Ft; Kondor József, Kistarcsa – 1000 Ft; özv. Tarcsi Lászlóné, Ágasegyháza – 2000 Ft; Orbán Jánosné, Orgovány – 1000 Ft; özv. Jagodics Miklósné, Községszerdahely – 1000 Ft; Kézdy Anna, Budapest – 10 000 Ft; Kiss Antalné, Miskolc – 5000 Ft; dr. Farkas József, Gödöllő – 2000 Ft; özv. Ernst Tiborné, Eger – 5000 Ft; Ernst Anna, Vaskeresztes – 3000 Ft; Siklósi Ernőné, Tatabánya – 1000 Ft; Szőnyi István, Csáktornya – 1000 Ft; Kovács József, Kecskemét – 1000 Ft; Tóth Lajosné, Miskolc – 2000 Ft; Borzásné Ibolya, Solymár – 1000 Ft; Szalóky Andrásné, Sárospatak – 2000 Ft; Repka Sándorné, Sátoraljaújhely – 3000 Ft; Rabi István, Pápa – 5000 Ft; Ferjentsák Ferenc, Balaton – 3000 Ft; Kovács János, Miskolc – 1000 Ft; Kunné Czibere Mária, Pécs – 2000 Ft; Bocskai János, Levelek – 2000 Ft.

(Folytatjuk)

Isten fizesse meg!

Új Misszió Alapítvány

Gergő vállának rázkódása egyszer csak némileg enyhült, de nem azért, mert abbahagyta volna a zokogást, hanem azért, mert Anna finoman rátette a kezét a vállára. Aztán maga felé fordította a férjét, és riadtan kérdezte: mi a baj?

Gergő szinte megrémült, amikor azt tapasztalta, hogy csak úgy cikáznak a fejében a gondolatok. Egészen biztos volt benne, hogy nem szabad a neje előtt felfednie, mit tud, legalábbis egyelőre nem. Ez csak újabb veszekedéshez vezetne, amire semmi szükség. Rádadásul talán bajba keverné az apósát is. És azokat a szölamokat sem akarta újra hallani, amiket a felesége az elmúlt hetekben hangoztatott.

– Mi a baj? – kérdezte újra a felesége. – Hát az előbb még olyan nagy örömmel meséltem, hogy az egerszóláti fuvaros kifizette a szekrényosor árát! És abból majd elmegyünk egy jó kis lazulás hétféjére. Mi történt?

Gergő ezen végszót ragadta meg, mert ihletet kapott tőle.

– Tudod, az jutott eszembe, hogy ha nem lesz gyerekünk, akkor nem lesz kire költeni a pénzt, amit megkeresünk. Pedig olyan szívesen vinnék el egy ilyen kis porontyot egy fürdőhelyre, vagy akár a Balatonhoz. Hármasban. Biztosan nagyon szép nyaralás lenne. Sok-sok fotóval, videofelvétellel és...

– Kérlek, ne kínozz ezzel! – bontakozott ki az ölelésből Anna egy szempillantás alatt. – Ha tudtam volna, hogy ide akarsz kilyukadni, akkor még biztos nem pazarlom rád az empátiámat, hanem inkább magadra hagylak.

– Ehhez még most sincs késő – szól Gergő csöndesen.

Anna egy pillanatra megmerevedett, a férje arcába bámult, majd sarkon fordult, és kivihar-

zott a konyhába. Azon az estén már nem is találkoztak, mert Anna vacsora után visszavonult a hálószobába, Gergőt viszont a nappaliban nyomta el az álom.

A másnap is érdekesen indult. Az Almási fiú jól hallotta, hogy a felesége még otthon tartózkodik. A beszürodő zajokból arra következtetett, hogy Anna nekiállt mosni és takarítani.

„Úgy tűnik, hogy ma is szabadnapos” – gondolta magában, aztán fölszedelőzködött, és hamarosan már a műhelyében tevékenykedett ő is. De aznap valahogy nem álltak a kezére a szerzőszámok. Szerencsére nem volt semmiféle határ-

Hétköznapi esetek

Továbbra is kétségek között

idős munkája, így aztán úgy határozott, hogy saját magának is szabadnapot ad. Semmi értelmét nem látta, hogy folytassa az ügyetlenkedést. Még a végén elrontana valamit, vagy ami még rosszabb, a lábára ejtene egy szerszámot, netán még ennél is súlyosabb sérülést okozna magának. Úgy döntött, inkább elmegy a sörözőbe, mert ha Anna otthon van, akkor nyilván az édesapja áll a pultban.

Érdekes módon a kocsmában már ott ült Norbert is, a bukkott egyetemista. Gergőnek ezúttal

esze ágában sem volt szóba elegyedni vele, mindezt arra a jelenléte jó ürügyként szolgált, hogy beszélgetést kezdeményezzen az apósával:

– Milyen jó dolguk van ezeknek az egyetemistáknak – mondta halkán. – Már fél tízkor fröccsözhetnek, és semmire sincs gondjuk. Vagy tán levelező tagozatra jár ez a fiú?

– Nem jár ez már sehova, megbukott – felelte az apósa. – Úgy veszem észre, leginkább ő tart most szabadegyetemet bárkinek, aki hajlandó vele szóba állni. De nem javaslok, nagyon egysíkú a tananyag.

– Tudom – bólintott Gergő -, Anna sokszor mesélte, hogy mi mindennel fárasztja ez a félkegyelmű a gyanútlan vendégeket. Azt azonban nem értem, hogy a feleségem hogy tudott ennyire a hatása alá kerülni.

– Mire célzol ezzel? – állt meg a kocsmáros kezében a pohár, amit éppen törölgetett.

– Hát csak arra, hogy mostanában Anna is gyakran pánikol mindenféle környezetvédelmi témák meg a klímakatasztrófa okán. Nem vették észre rajta?

– Nekünk sosem beszél ilyesmiről, amikor hazajön...

– Ez érdekes. De még ennél is sokkal nyugtalanítóbb, hogy olyasmit is észrevettem rajta, amit azelőtt soha.

– Például?

– Nem is tudtam róla, hogy tegnap szabadnapos volt. Nekem azt mondta reggel, hogy dolgozni indul. Arról meg végképp nem tudtam, hogy be fog utazni Egerbe, a nőgyógyászhoz.

(Folytatjuk)

Bogdán Szabolcs

www.almasicsalad.blog.hu